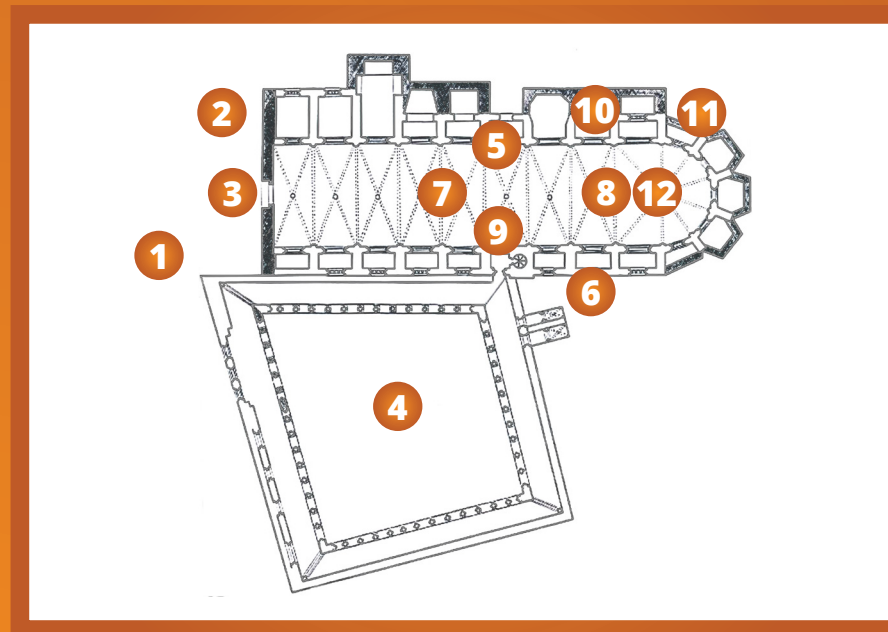

REIAL CONVENT DE **SANT FRANCESC**

El Reial convent de Sant Francesc és un dels grans convents històrics de Palma i té un valor patrimonial només comparable amb la Catedral de Mallorca. És monument nacional des del 1881. Dins la seva basílica, descansen les restes mortals del gran savi mallorquí, Ramon Llull.

CONVENT DE SANT FRANCESC

1

Els frares franciscans decidiren edificar aquest convent l'any 1286 amb el suport del rei de Mallorca Jaume II. Després de gairebé cinc segles d'activitat, l'exclaustració del 1835 suposà l'expulsió dels religiosos. A partir d'aleshores, l'immoble passà a realitzar funcions d'escola, habitatge, caserna, presó i Audiència. Finalment, el 1906 s'hi establiren els franciscans del Tercer Orde Regular (TOR). Hi restabliren el culte i hi construïren un col·legi, inaugurat el 1952.

PORTAL MAJOR

3

La façana de la basílica de Sant Francesc fou aixecada entre el 1621 i el 1700, segons projecte de Francisco de Herrera. Substituïa l'anterior, gòtica, destruïda per un llamp el 1580. Aquest portal suposa la culminació del barroc a Mallorca. Està presidit per la Immaculada i coronat per Sant Jordi amb el drac; a la banda esquerra hi ha Ramon Llull (a dalt) i sant Domingo de Guzmán (a baix); i, a la banda dreta, el beat Duns Escot (a dalt) i sant Francesc d'Assís (a baix).

SANT JUNÍPER SERRA

2

Davant la basílica de Sant Francesc, hi ha una estàtua colossal de bronze de sant Juníper Serra (1713-1784) amb un infant indi americà; és obra d'Horacio de Eguía i fou erigida el 1965. Serra, nascut a Petra (Mallorca), fou ordenat sacerdot al convent de Sant Francesc, on passà divuit anys abans de partir cap a Amèrica. Fou el gran evangelitzador de l'Alta Califòrnia. És considerat un dels fundadors dels Estats Units d'Amèrica i per això té una estàtua al National Statuary Hall del Capitoli de Washington, ciutat on fou canonitzat pel papa Francesc l'any 2015.

CLAUSTRE

4

El claustre és l'espai central d'un convent, al voltant del qual s'articula la vida monàstica. És l'indret més idoni per a la meditació i la lectura, tot i que antigament també s'emprava per al conreu i com a cementeri. El claustre de Sant Francesc és el més representatiu de Palma. Els arcs gòtics de la planta baixa són dels segles XIV i XV i estan sustentats per columnes primes i elegants. La galeria superior és dels segles XVI i XVII. Als passadissos hi ha diverses tombes de famílies nobles de Palma. El centre està ocupat per un jardí amb un coll de cisterna. L'esvelt campanar, del 1734, completa un conjunt harmoniós que convida al silenci i a la pregària.

ORGUE

5

Aquest orgue monumental fou fabricat l'any 1771 per l'organista mallorquí Jordi Bosch, aleshores un dels millors constructors d'orgues del món, autor també dels de la catedral de Sevilla i el Palau Reial de Madrid. De l'orgue original, d'estil barroc amb reminiscències gòtiques, només en resta la façana, ja que fou totalment modernitzat i ampliat el 1956, gràcies a les aportacions de la família March.

BASÍLICA

7

L'església conventual, d'estil gòtic, és la més àmplia de Palma després de la Catedral. El rei de Mallorca Jaume II en col·locà la primera pedra el 31 de gener del 1281. Compta amb el reconeixement de «basílica menor», que li atorgà el papa Pius XII l'any 1944. A Mallorca tan sols hi ha dues basíliques més: la Catedral i Lluç. La de Sant Francesc presenta una sola nau amb vuit capelles a cada costat. La volta, molt elegant, és de creuer. L'absis és poligonal i disposa de set capelles adossades i un deambulatori.

TRONA

9

L'any 1749, des d'aquesta trona, sant Juníper Serra, doctor en Teologia i gran predicador, va fer un encès sermó en honor del beat Ramon Llull. El púlpit havia estat construït dos anys abans.

SEPULCRE DE RAMON LLULL

11

A la primera capella de l'esquerra del deambulatori, hi ha la tomba de Ramon Llull (1232-1315), gran místic i savi vinculat al franciscanisme. Es tracta d'un sepulcre d'alabastre amb una estàtua jacent del Beat, esculpit per Francesc Sagrera l'any 1487. A la part

inferior hi ha set nínxols buits, destinats a acollir unes figures al·legòriques de les set arts liberals (astronomia, geometria, música, aritmètica, gramàtica, lògica i retòrica) que es poden identificar per la simbologia de les peanyes; la voluntat era destacar la saviesa de Llull. Ramon Llull, el mallorquí més universal de tots els temps, viatjà per tota la Mediterrània i s'entrevistà amb reis i papes amb l'objectiu de promoure la conversió dels «infidels» per mitjà del raonament lògic. Escrigué 265 llibres i és considerat el creador del català literari.

SAGRISTIA

6

La sagristia serveix per revestir-se els capellans abans i després dels oficis religiosos i per guardar objectes litúrgics com ara calzes, llibres, casulles, figures i quadres. Al fons, destaca un retaule gòtic del segle XV, dedicat a la Mare de Déu. Però l'element més valuós és el conjunt format per les quatre petites «taules de santa Úrsula», de finals del segle XIII, que podem veure a la dreta i a l'esquerra de la part inferior del retaule.

RETAULE MAJOR

8

El retaule barroc de l'altar major, beneït el 1739, és molt sumptuós. Al centre, destaca un sagrari de grans dimensions, de portes giratòries, flanquejat per les figures de Ramon Llull (a la dreta) i de Sant Domingo (a l'esquerra). A dalt de tot, presenta una imatge de sant Jordi i, al bell mig, la figura de sant Francesc d'Assís, obra de Jaume Blanquer, l'escultor barroc més acreditat de Mallorca. Sant Francesc d'Assís (1182-1226) és el fundador de l'orde dels franciscans. Era fill d'un ric mercader de teixits italià però decidí iniciar una vida senzilla, basada en l'austeritat, l'oració i l'entrega als altres. Tingué molts de seguidors i fou canonitzat dos anys després de morir.

CAPELLA DEL BEAT RAMON LLULL

10

Aquesta capella, situada a l'esquerra de l'altar major, és del 1611 i fou promoguda pel canonge Bartomeu Llull, lul·lista i fundador del Col·legi de la Sapiència. Damunt la figura de Ramon Llull, que presideix el retaule barroc, s'observa la mitja lluna lul·liana.

A les parets laterals observem dues escenes de la vida del Beat: a la dreta, el Concili de Viena del Delinat (1311-1312) i, a l'esquerra, la lapidació del savi mallorquí a Tunis (1315).

FRANCISCANS DE LA FAMÍLIA REIAL D'ARAGÓ 12

Rere l'altar major, veim uns llenços de grans dimensions, pintats el 1633. Representen membres de la família reial de Mallorca que ingressaren a l'orde franciscà. Entre ells destaca fra Jaume d'Aragó (a dalt a la dreta), hereu del Regne de Mallorca que preferí l'hàbit al ceptre reial. El conjunt és presidit per la Immaculada. Als seus peus, crida l'atenció una magnífica panoràmica marítima de Palma, en la qual destaquen les murades, que envoltaven tota la ciutat; la façana gòtica original de la Catedral; el moll Vell; els molins del Jonquet; el castell de Bellver i el camí que conduïa a Portopí, flanquejat per dues torres medievals. Les naus de la badia llancen salves en honor a l'emperador Carles I, que visità Palma el 1541.